

ORSZÁGOS VÉRELLÁTÓ SZOLGÁLAT

Véradásszervezés

Irányított véradás

---

dr. Lázár Mária

- 3/2005 (II.10.) EüM rendelet
  - A véradás szervezése
  - 3. § (1) Az önkéntes és térítésmentes véradás szervezése, a donorok toborzása és megtartása az OVSZ feladata, amely során együttműködik a Magyar Vöröskereszttel, valamint más társadalmi szervezetekkel.
  - (2) A véradás szervezője közérthető formában terjeszti a vérrel kapcsolatos korszerű ismereteket annak érdekében, hogy növelje a közbizalmat a vérellátó rendszer biztonságosságával kapcsolatban és minden lehetséges eszközzel felhívja a figyelmet a véradás társadalmi fontosságára.

Feladatok

- Véradások tervezése
  - Éves terv
  - Havi aktualizált terv
- Véradások előkészítése
  - Szükséges engedélyek beszerzése
  - Külső helyszínek előzetes felmérése
  - A várható véradószámnak megfelelő személyzet és szakmai anyag biztosítása
  - Véradók értesítése
- Vérgyűjtés

Véradásszervezés

- Véradások szervezője lehet
  - Magyar Vöröskereszt
  - Országos Vérellátó Szolgálat
    - Saját szervezés
    - Civil kezdeményezések
  - Betegellátó egészségügyi intézmények
    - Betegágy mellett szervezett véradás
    - Irányított véradás
    - Autotranszfúziós eljárás

Problémák

- Véradások számának csökkenése
  - Demográfiai változások
  - Lakosság egészségi állapota
  - Életmód, szemlélet változás
  - Belső migráció, külföldi munkavállalás
- Tervezhető beavatkozások
  - Várólisták kialakulása
- Vérmentő eljárások térítési díja

Megoldási lehetőségek

Azonnali intézkedések

- Kampány véradások
- Betegágy mellett szervezett véradások
- Hosszabb távú feladatok
- Véradók társadalmi megbecsülése
- Oktatási intézmények szerepe
- Egészségügyi intézmények felelős vérgazdálkodása
- „Ne csak aggódj, adj vért ! „

Az irányított véradás jogi szabályozása

I.

A 3/2005 (II.10.) Eü. M. rendelet

- 14.§ (3) A donor a véradás során rendelkezhet úgy, hogy a levett vérét egy meghatározott személy (kedvezményezett) részére kívánja adni (irányított véradás).
- 14.§ (4) Az irányított véradásból származó vérkészítményt a kedvezményezett részére kell biztosítani, az (5) kivétellel, ha a donor és a recipiens között **szakmai kizáró ok nincs**, és a vérkészítmény gyógyító célra alkalmas.

Az irányított véradás jogi szabályozása

II.

A 3/2005 (II.10.) Eü. M. rendelet

- 14.§ (5) Az irányított véradásból származó vérkészítmény **nem kedvezményezettnek** kiadható:
  - Közvetlen életveszély elhárítása érdekében.
  - Ha arra a kedvezményezettnek a továbbiakban nincs szüksége.
  - A véradókat erről előzetesen, dokumentáltan tájékoztatjuk.

Irányított véradás

- Irányíthatóság feltételei
  - A beteg személyes adatainak, vércsoportjának, az ellátó egészségügyi intézmény nevének és címének valamint a kezelő orvos ismerete
  - A véradó és a beteg AB0 Rh(D) vércsoportjának egyezése
  - Vérvétel idejétől számított 14 napon belül irányítható a beteg számára
  - Irányítható vérkészítmény: vörösvérsejt koncentrátum

Kezelő orvos teendői

- Betegek tájékoztatása (nyomtatványok, plakát)
- Vérbiztosítás kérése a beteg vérigénye alapján
- A potenciális véradók korrekt tájékoztatása
  - Véradás szervezés formái
  - Betegadatok
- Transzfúzió tervezése
  - Kapcsolattartás a vérellátóval

Vérellátó feladata

- Adatfelvételkor jelzett szándék alapján a rendelkező nyilatkozat átadása a véradónak
- A hiánytalanul kitöltött a rendelkező nyilatkozat feltétele az irányított véradásnak
- A kivizsgáló személy feladatai:
  - AB0 Rh(D) ellenőrzése
  - A véradó tájékoztatása, alkalmasság elbírálása
  - Sugarazás elbírálása
- A rendelkező nyilatkozattal kapcsolatos további feladatok:

• ORSZ Vérekészítményt kísérő dokumentum

• Szállítás, tárolás, kiadás

Felmerülő problémák

- Nem megfelelő kommunikáció a betegágy mellett
  - A beteg vagy a hozzátartozó a beavatkozás feltételeként éli meg a véradást
  - A potenciális véradók hiányos tájékoztatása (szükséges okmányok, véradási helyszínek, nyitvatartási idő)
  - A „Becserélés” nem biztosítható
- **Nem adunk igazolást a recipiens, vagy orvosa kérésére. Igazolást csak a véradó kaphat a véradásáról.**

Felmerülő problémák II.

A valós transfúziós igényt jelentősen meghaladó szervezés a hozzátartozók részéről

- Munkaszervezési problémák
  - Tömeges jelentkezés
- Készlet gazdálkodási problémák
  - Vérvételi tervekre gyakorolt negatív hatás
  - Indokolatlan készletmozgás
- Közösségi portálok ellenőrizetlen üzenetei
  - Személyiségi jogok, adatvédelem

Tájékoztató az irányított véradásról

Ez a tájékoztató azon betegek részére készült, akiknek várhatóan vérátömlesztésre lesz szükségük

Magyarországon évente több mint 400.000 véradásra van szükség ahhoz, hogy minden vércsoportból megfelelő mennyiségben álljon rendelkezésre vérkészítmény.

A vér semmi mással nem pótolható, így a betegek ellátása a rendszeres véradókön múlik, akik ellenszolgáltatás nélkül, önként segítenek a betegeknek.

A biztonságos ellátáshoz egyre több új véradóra van szükség, ezért kérjük egészséges, 18 és 60 év közötti hozzátartozóit, barátait, hogy adjanak vért.

Abban az esetben, ha valaki elsősorban az Ön javára kíván vért adni, az illetőt arra kérjük, hogy véradásra való jelentkezéskor jelezze ezt a szándékát. Az irányított véradásra jelentkezőknek ki kell tölteniük egy nyilatkozatot, amely tartalmazza az Ön nevét, születési idejét, TAJ számát, vércsoportját és az ellátó kórház-, osztály nevét.

Amennyiben a véradomány szakmai szempontok alapján megfelelő és a gyógyításához szükséges, akkor azt az Ön részére biztosítani fogjuk. Eltérő vércsoport esetén a leadott vér a többi beteg gyógyulását szolgálja.

Irányított véradásra bármely vérgyűjtési helyszíntünkön lehet jelentkezni. További információkért a hátoldalon található vérellátók bármelyikéhez fordulhat.

Az irányított véradásra jelentkezők személyi igazolványukat, lakcím- és TAJ kártyájukat feltétlenül hozzák magukkal.

Ki jelentkezhethet irányított véradásra?

- aki betöltötte a 18. életévét, de még nincs 60 éves
- testsúlya eléri az 50 kg-ot
- egészségesnek érzi magát

Személyi igazolvány, TAJ- és lakcímkártya szükséges a véradáshoz!

Mi ismerjük egymást!

Mi ismerjük egymást?

Tisztelt Betegünk!

Az Ön egészségügyi ellátásának, műtétjének nem lehet feltétele, hogy irányított véradással biztosítsa a szükséges vérkészítményt.

DE kérjük, ha szeretnei tehetik, adjanak vért!

Mi az irányított véradás?

A véradás azon formája, amikor a vért adó és a vért kapó ismeri egymást, és a beteg nevére történik az adományozás. Az OVSZ ebben az esetben - a szakmai szabályok figyelembe vételével - kötelezően ahhoz a beteghez juttatja el a vérkészítményt, akit a véradó megjelöl. Amennyiben nem egyezik a vércsoportjuk, akkor az adományt a hagyományos véradás rendszerének megfelelően egy vérkészítményre szoruló, ismeretlen beteg kapja meg.

Az egész család és baráti kör segítségét köszönjük:

Dr. Jákó Kinga
főigazgató

Hogyan történik az irányított véradás?

JELENTKEZÉS VÉRADÁSRA: Igazolványainak átadásakor kell jeleznie, hogy irányított véradás formájában szeretne vért adni.

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT KITÖLTÉSE: Az irányított véradáshoz itt lesz szükség a beteg adataira.

A hiánytalanul kitöltött Rendelkező Nyilatkozat az irányított véradás feltétele!

KÉRDŐÍV KITÖLTÉSE: Saját egészségi állapotára és előzményekre vonatkozó kérdések megválaszolása.

LABORATÓRIUMI VIZSGÁLAT: Ujjbegyszúrás, vércsoport-meghatározás, hemoglobinszint-mérés.

ÁLTALÁNOS ORVOSI VIZSGÁLAT: Általános egészségi állapotfelmérés, vérnyomásmérés, a kérdőív és a laboratóriumi kivizsgálás értékelése.

VÉRVÉTEL: A könyökvéna megszúrásával 450 ml vér levétele 5-12 perc alatt, egyszer használatos, steril vérvételi zsákrendszerbe.

VÉRVÉTEL UTÁN: 5-10 perc pihenés a vérvételi ágyon.

Mi szükséges az irányított véradáshoz?

---

1. A BETEG ADATAI:

- neve
- születési ideje
- TAJ száma
- vércsoportja

2. A BETEGET ELLÁTÓ EGÉSZSÉGÜGYI INTÉZMÉNY ADATAI:

- város
- intézmény és osztály neve

Hol adhatnak vért az Ön részére, akik Önt szeretik?

www.veradas.hu

Irányított véradás

• Előnyök

- Szervezett véradások kiegészítése
- Ritka vércsoportok, fenotípusok esetén családon belül nagyobb valószínűséggel található megfelelő donor
- Kifejezett motiváció a véradásra

• Hátrányok

- Véradók érzelmi érintettsége
- Tájékoztatás hiányosságai
- Készletek „diszponálása”

• Együttműködés a kezelő orvosokkal

Együttműködés lehetséges formái

- Tervezett beavatkozások vérigényének rendszeres, előzetes megküldése a területileg illetékes vérellátó részére
- Vérmentő eljárások, racionálisabb vérfelhasználás
- Az autológ és a betegágy mellett szervezett véradások
- Kiadott készítmények követése (felhasználás, selejtezés)

Köszönöm a figyelmet!

